

Forfatter: Jacobsen, Jørgen-Frantz

Titel: Udrag fra Nordiske Kroniker

Citation: Jacobsen, Jørgen-Frantz: "Nordiske Kroniker", i Jacobsen, Jørgen-Frantz: *Nordiske Kroniker*, 1943, s. 80. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-jacobjf_02-shoot-idm139956848620064/facsimile.pdf (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Nordiske Kroniker

sagt, at denne bedaarende, dybt menneskelige Trang til at ville imponere er et Hovedtema for den Hamsunske Underfundighed. Med vidunderligt Lune og magesløst Koketteri *spiller* han paa disse samme Nationalsvagheder, som den skeptiske Kinck *haaner* de middelalderlige Konger for.

Alle hans Helte gaar rundt og brisker og brasker sig, trækker Guldure op af Lommerne og smælder med Kapslerne. Løjtnant Glahn — selv *Glahn* — gaar i Maanedsviis paa Sirilund og venter paa Postskibet blot for en eneste Gang at kunne vise sig for Edvarda i Uniform. Og Storkøbmanden *Holmengraa* — ja, han tabte ikke nogen Hestesko af Guld, men engang tabte han af Vanvare et fingeret Telegram, som handlede om et ubetydeligt Tilgodehavende paa en 50,000 Daler!

Hvori ligger da denne mærkelige Nationalegenskab, hvorfor praler alle disse Nordmænd, lige fra den gamle Kong Sigurd Jorsalfar til den moderne Stodder August, saavel paa Norges som paa egne Vegne?

Kinck kalder det en Folkesvaghed, *denne usikkerhet utadtil, denne svake evne i selvvurdering*, men finder, at det er et let forklarligt Træk ved Stammer, som fra Taageverdenen kryber frem i Solen.

Dette Signalement fører lige over i *Komplekset*, thi hvad er vel dette andet end en national Usikkerhed og vaklende Selvvurdering, som raaber paa Stimulanser?

Og er det ikke let forstaaeligt? Et stærkt og begavet Folk voksede i Middelalderen frem og blev til et Kongerige. Men det var samtidig Verdens nordligste Nation, geografisk handicappet i sin Isolation, sin Fjernhed fra de sydlige Kulturlande. Naar man véd, hvilke Begreber endnu den Dag i Dag Italienerne, ja Parisere kan have om Norden, fatter man da ikke Sigurd Jorsalfar og Haakon Haakonsson, der lige over for Sydens Rigdom og Pragt skulde repræsentere og hævde det mørke, det fattige og — fremfor alt — det upaaagtede Norge? Er det ikke saa temmelig oplagt, at der, fra det Øjeblik da Norge traadte i Forbindelse med Verden, i de

mørke Dale maatte opstaa en Psyke, som udadtil var kritikløs og usikker, indadtil havde Stænk af en Mindreværdsfølelse, som rejste Krav om nationale Stimulanser?

Var Komplekset saaledes grundlagt i Norges middelalderlige Størhedstid, saa skulde de følgende Tider kun bidrage til at udvide og befæste det. Norge gik en tung Skæbne i Møde. Efter den gyldne Tid kom Dekadencen, og med den fulgte omsider ogsaa Fremmedherredømmet. Ved Reformationstiden var den norske Adel næsten helt uddød. De sidste Rester gik op i en ny Herrestand af danske Lensmænd. Berøvet sin nationale Overklasse sank det norske Folk ned til at blive et Almuefolk. Til den geografiske Isolation sluttede sig nu baade politisk og social Underlegenhed, ja selve Bevidstheden om at være et Folk kunde synes at være glemt. Al Nationalfølelse forsvandt fra Overfladen, blev et Kompleks.

Og som et Kompleks, der er ved at udløse sig, dukkede den ogsaa frem igen. Da der under Enevælden, som slet ikke var saa skændig, som man i Norge populært ofte antager, omsider kom bedre Tider, brød en jublende norsk Nationalfølelse frem. Og man sparede ikke paa Krudtet.

For Norge, Kjæmpers Fødeland, stemte Nordahl Brun i. Og trods al Loyalitet mod Konge og Tvillingriger hedder det sammesteds spontant:

Og vaagne vi vel op engang
og bryde Lænker, Baand og Tvang.

Han kunde sagtens hævde, at det i denne Sang var den brave Guldberg, han slog et Slag for imod Usurpatoren Struensee. Hvem tvivler om, at det i Virkeligheden var Komplekset, som havde slaaet et Slag med Halen og taget sig en vældig Pris af den nationale Stimulans?

Skæbnen vilde, at ydre Begivenheder skulde forudgribe, hvad ellers Udviklingen vilde have medført. Allerede i 1814 kom Riger-nes Adskillelse — i Virkeligheden til stor Lykke baade for Norge og Danmark. Ved samme Lejlighed fik Nordmændene Evro-
pas